

FI lausuntopyyntö VV

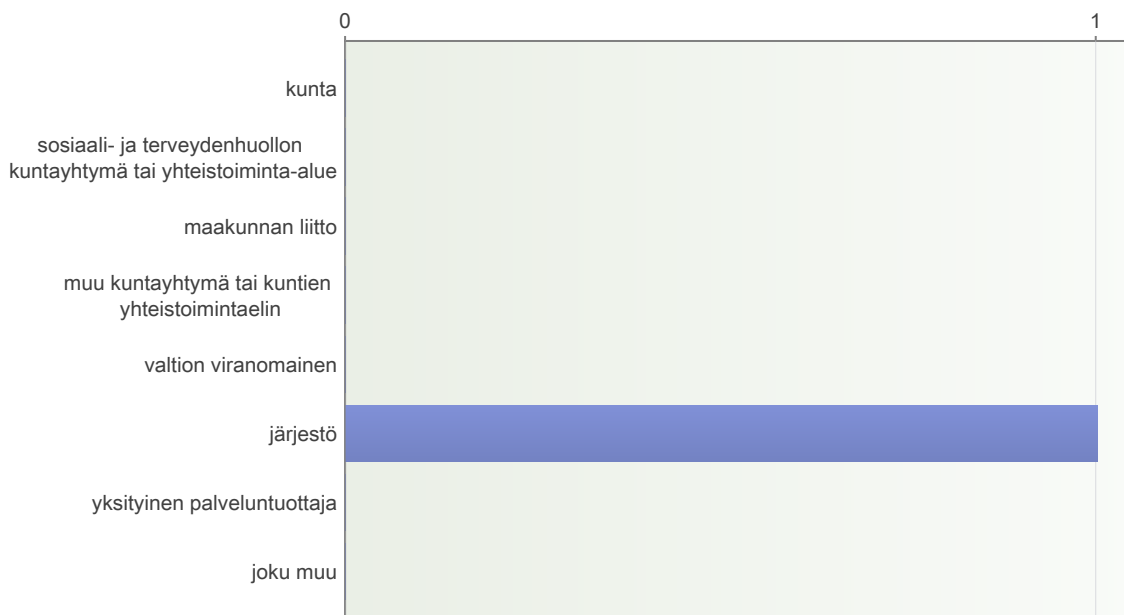
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Suomen Kätilöliitto - Finlands Barnmorskeförbund ry	Millariikka Rytönen, puheenjohtaja	0456640000		

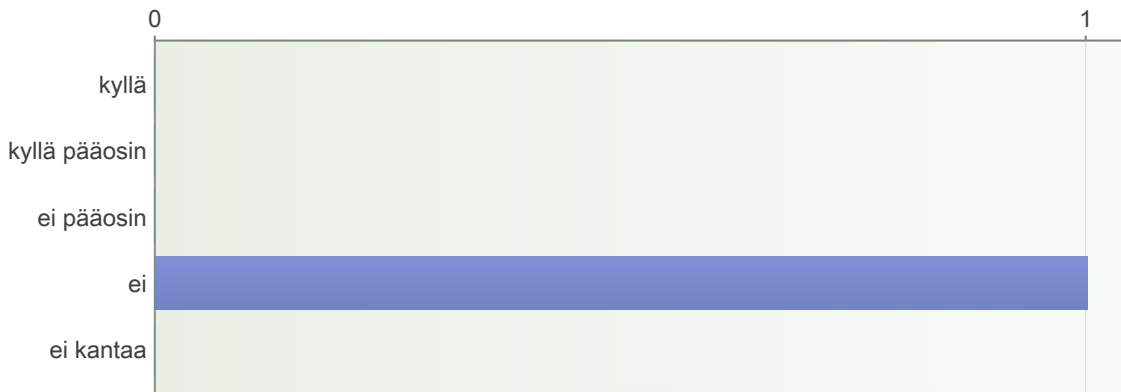
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

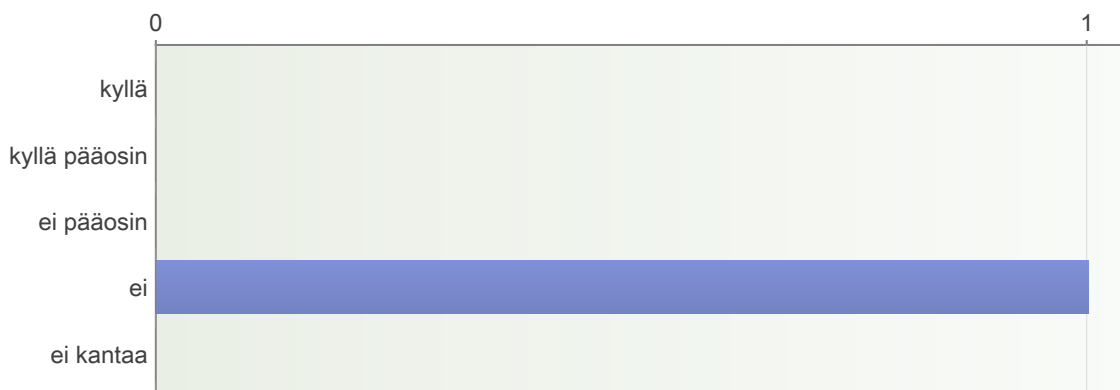
- Terveydenhuoltolain 15 § mukaisia palveluja ei ole kirjattu lakiin suoran valinnan palveluihin, joten yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ei toteudu hedelmällisessä iässä olevien naisten osalta. Epätasa-arvoisuus koskettaa myös naisten perheitä.

Tutkijat Elina Hemminki ja Mika Gissler totesivat jo vuosikymmen sitten edellä mainitussa Stakesin julkaisussaan, että suomalaisen äitiysneuvolan selkäranka oli ennen kättilö. Äitiysneuvoloiden paikkaa terveydenhuollossa, sisältöä ja saavutuksia ei voida erottaa siellä työskentelevien ihmisten ammattitaustasta. Hemminki ja Gissler muistuttivat, että kättilö on erityisasiantuntija, jolla on ammatillinen tieto myös neuvoloiden ulkopuolisiin lisääntymisterveydenilmiöihin, erityisesti synnytyksiin. Jo kymmenen vuotta sitten nämä tutkijat toivat esille, että kättilöt ovat häviämässä äitiysneuvoloista ja heidän työkentäkseen ovat muodostuneet synnytykset ja naistentaudit sairaaloissa. Kättilöiden korvautuminen terveydenhoitajilla on ollut ratkaisevaa toiminnan sisällön ja laadun kannalta: se on vienyt toimintaa enemmän yleisen terveystasvatuksen ja perheen tukemiseen, pois raskaudenajan erityiskysymyksistä. Se on myös lisännyt erityisasiantuntemuksen hankintaa neuvolan ulkopuolelta.

Kättilöliitto toteaa, että visio on valitettavasti käynyt toteen. Kättilöt ovat perustaneet yrityksiä ympäri Suomen täydentämään nykyisten neuvoloiden toimintaa, koska kysyntää on runsaasti. Kättilöliitto näkee kehityksen eriarvoistavan tällä hetkellä äitiyshuollon asiakkaita Suomessa, sillä vain rahalla saa tällä hetkellä kättilöpalveluita raskausaikana. Kättilöliitto katsoo, että jokaisella suomalaisella naisella tulisi olla tasavertainen oikeus äitiyshuollonpalveluihin ilman tarvetta täydentää julkisia palveluita omalla rahalla. Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) lääkintöneuvos Timo Keistinen totesi 21.5.2016 Helsingin Sanomissa, että "sairaaloiden, neuvoloiden ja perheiden pitäisi tehdä laajaa yhteistyötä. Synnytysvalmennuksia on kuitenkin vähennetty, vaikka kaikille ei riitä asian opiskelu esimerkiksi Youtubesta". Kättilöliitto ihmettelee, kuinka äitiyshuollon palveluita ollaan jättämässä valinnanvapauden ulkopuolelle, vaikka STM:n lääkintöneuvoskin näkee sen, että alan yhteistyötä tulee lisätä. Valinnanvapaus myös mahdollistaisi uusien innovatiivisten työparien ja -tiimien työskentelytapoja, jotka Kättilöliiton näkemyksen mukaan saisivat hyväksynnän myös asiakkailta. Potentiaalisia kättilövetoisia yrityksiä on jo nyt ympäri Suomea ja valinnanvapaus lisäisi varmasti yrittäjyyttä myös muilla ammattialoilla.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

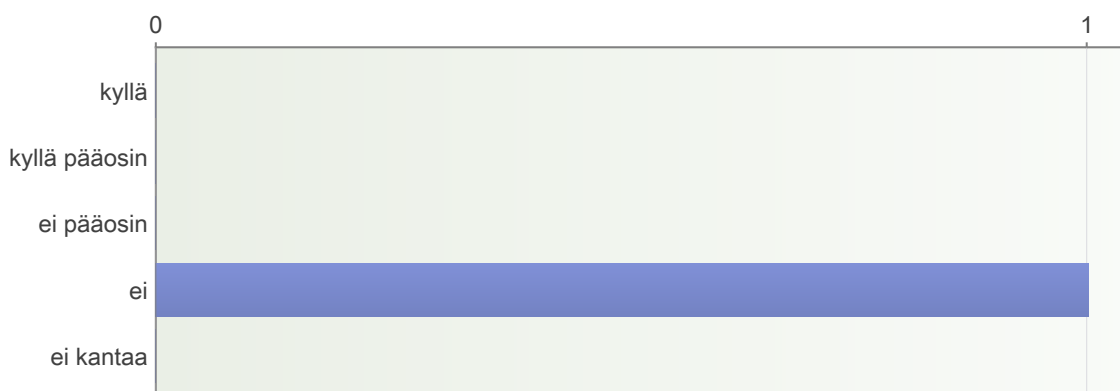
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistus on unohtanut täysin, että Suomessa on miljoona 15-44-vuotiasta naista ja tämä hedelmällisessä iässä olevien naisten suuri joukko on jätetty täysin valinnanvapauden ulkopuolelle, sillä heillä ei ole vapautta valita äitiyshuollon palveluita. Nyt Suomi on asettamassa nämä naiset sekä heidän perheensä epätasa-arvoiseen asemaan. Kätilöliitto ihmetelee, että valinnanvapaus suodaan monisairaille ikäihmisille, mutta pääosin tervein osa suomalaista väestöä, hedelmällisessä iässä olevat naiset, jätetään valinnanvapauden ulkopuolelle äitiyshuollon osalta. Eikö tämä osa-alue olisi esimerkillinen valinnanvapauden pilotointiin Suomessa? Pääosin tervein väestönosa, joka hallitsee usein tietoyhteiskunnan haasteet ja on valmis muutokseen.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

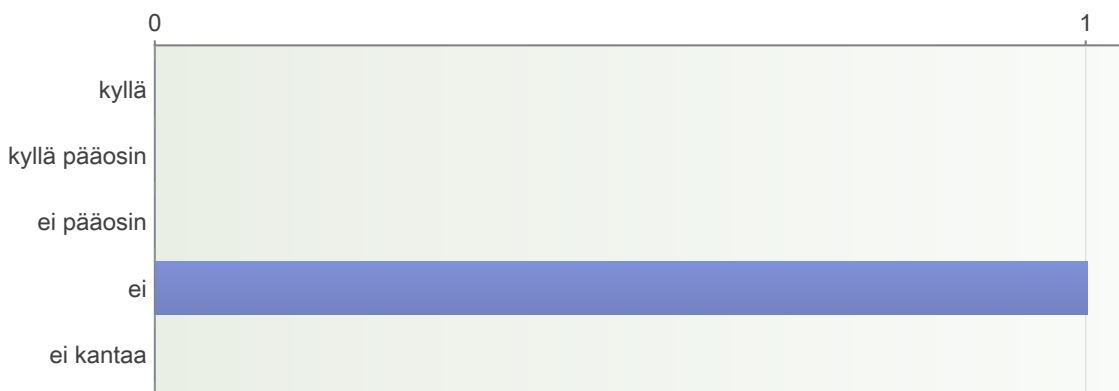
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Koska valinnanvapauden piiristä on jätetty pois äitiyshuolto, hedelmällisessä iässä olevat 15-44-vuotiaat naiset ovat epätasa-arvoisessa asemassa Suomessa. Tämä väestöryhmä kykenisi erinomaisesti hakeutumaan omaan tilanteeseensa sopivan palvelun piiriin, mutta nyt tämä mahdollisuus ollaan rajaamassa pois lähes miljoonalta suomalaiselta naiselta.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

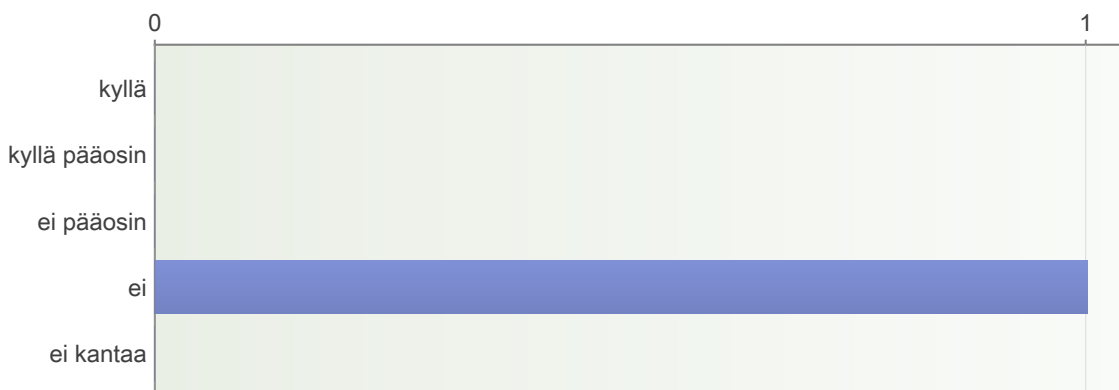
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Äitiyshuollon rajaaminen valinnanvapauden ulkopuolelle saa aikaan sen, että miljoonalta naiselta Suomessa evätään tämä mahdollisuus.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

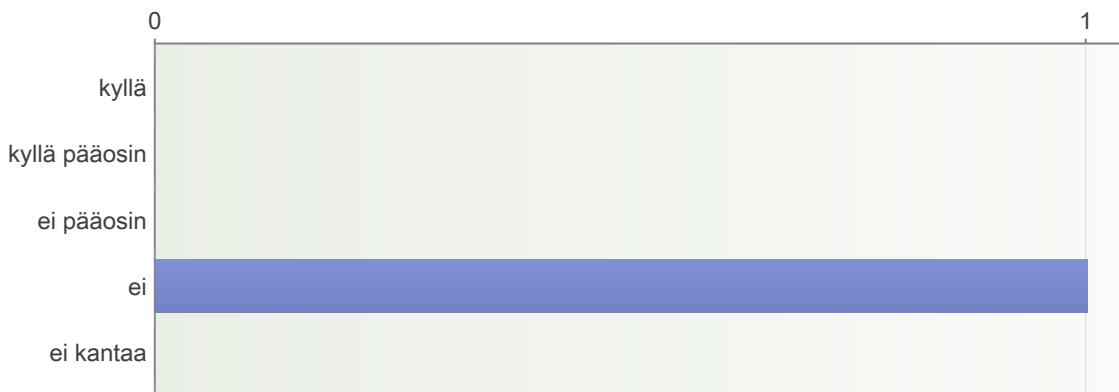
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suomessa on tällä hetkellä runsaasti kätilötyön yrityksiä. Kyseinen uudistus on pudottamassa pois suurenosan näistä ammattilaisten palveluista. Kätilöt ovat perustaneet yrityksiä ympäri Suomen täydentämään nykyisten neuvoloiden toimintaa, koska kysyntää on runsaasti. Kätilöliitto näkee kehityksen eriarvoistavan tällä hetkellä äitiyshuollon asiakkaita Suomessa, sillä vain rahalla saa tällä hetkellä kätilöpalveluita raskausaikana. Kätilöliitto katsoo, että jokaisella suomalaisella naisella tulisi olla tasavertainen oikeus äitiyshuollonpalveluihin ilman tarvetta täydentää julkisia palveluita omalla rahalla. Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) lääkintöneuvos Timo Keistinen totesi 21.5.2016 Helsingin Sanomissa, että ”sairaaloiden, neuvoloiden ja perheiden pitäisi tehdä laajaa yhteistyötä. Synnytysvalmennuksia on kuitenkin vähennetty, vaikka kaikille ei riitä asian opiskelu esimerkiksi Youtubesta”. Kätilöliitto ihmettelee, kuinka äitiyshuollon palveluita ollaan jättämässä valinnanvapauden ulkopuolelle, vaikka STM:n lääkintöneuvoskin näkee sen, että alan yhteistyötä tulee lisätä. Valinnanvapaus myös mahdollistaisi uusien innovatiivisten työparien ja -tiimien työskentelytapoja, jotka Kätilöliiton näkemyksen mukaan saisivat hyväksynnän myös asiakkailta. Potentiaalisia kätilövetoisia yrityksiä on jo nyt ympäri Suomea ja valinnanvapaus lisäisi varmasti yrittäjyyttä myös muilla ammattialoilla.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

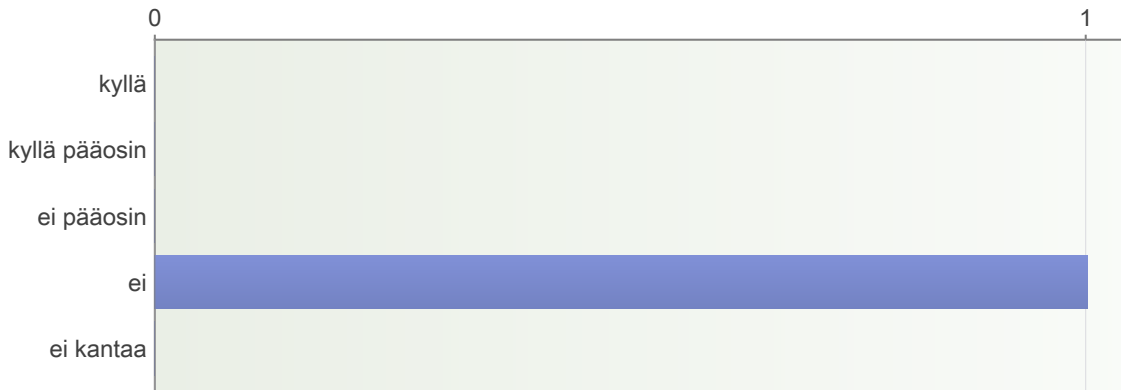
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ei kosketa hedelmällisessä iässä olevia naisia eli noin miljoonaa suomalaista 15-44-vuotiasta naista. Terveet naiset jätetään nyt valinnanvapauden ulkopuolelle monisairaiden ikäihmisten saadessa valita palvelut vapaasti.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

16. Vapaamuotoiset huomiot.

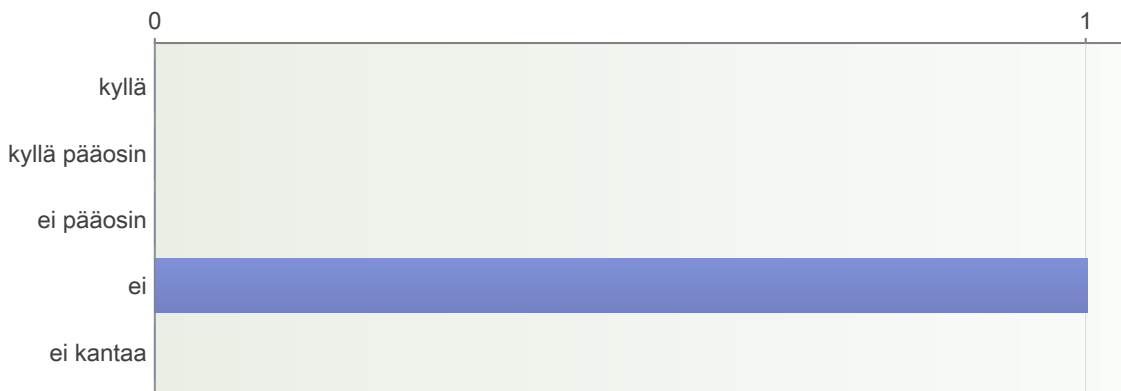
Vastaajien määrä: 1

- Lausuntokierroksella on argumentoitu, että lähipalveluperiaate vaarantuisi jos äitiyshuollon palvelut olisivat valinnanvapauden piirissä. Kätilöliitto katsoo, että kotikäynnit saadaan toteutumaan myös valinnan vapauteen perustuen emmekä näe perustetta pelolle lähipalveluiden vaarantumisesta. Sen sijaan Kätilöliitto näkee, että lähipalveluajatukseen sopisi myös uudet innovatiiviset ratkaisut, kuten esimerkiksi erikoissairaanhoidon kiertävät kätilöt osana raskaudenajan normaalia seurantaa. Ensiaskelia tätä kohden ottaa rohkeasti HUS Jorvin sairaala, jonka äitiyspoliklinikan lääkäri ja kätilö pitävät vastaanottoa Espoossa neuvolassa kauppakeskus Isossa Omenassa. Raskaana oleville tarjotaan erikoissairaanhoidon palveluita Ison Omenan neuvolapolilla Etelä-Espoossa. Uusi kaksivuotinen toimintamallin kokeilu alkoi vuoden 2017 alusta, jossa yhdistetään perusterveyden- ja sosiaalihuollon ja erikoissairaanhoidon palvelut. Jorvin sairaalan erikoislääkäri työskentelee Ison Omenan neuvolan tiloissa kolmena päivänä viikossa. Myös kätilö-diabeteshoitaja ja synnytyspelkoihin erikoistunut kätilö työskentelee Iso Omenassa yhtenä päivänä viikossa. Kotipalvelu ja perhetyö kytketään vahvemmin raskaana olevan äidin neuvolasta saamiinsa palveluihin eli palvelupolkuun. Kokeilu koskee noin 1 500 Etelä-Espoossa asuvaa raskaana olevaa äitiä. HUS kertoi tiedotteessaan 16.12.2016, että uudenlainen yhteistyö ja toimintaympäristö mahdollistavat konsultaation ja tietojen vaihdon sujuvasti ja nopeasti erikoissairaanhoidon sekä neuvoloiden terveydenhoitajien ja neuvolalääkärien välillä. Tavoitteena on, että lähetemäärät synnytyssairaalaan vähenevät, kun terveydenhoitajat ja neuvolalääkärit voivat tarvittaessa tarkistaa erikoislääkäriltä tarpeen läheteille. ”Pystymme yhteistyönä ratkaisemaan asioita heti saman päivän aikana. Kokeilu on askel sote-uudistuksen suuntaan, jonka tavoitteena on sujuvoittaa yhteistyötä peruspalvelujen ja erikoissairaanhoidon välillä”, hallinnollinen ylläkäri Veli-Matti Ulander Hyksistä kertoi tiedotteessa. Päällekkäiset työvaiheet jäävät pois. Kokeilun aikana asiakkaan palvelupolut eheytetään. Tarkoituksena on päivittää synnytyspelon, raskausdiabeteksen ja ylipainon sekä mielenterveys- ja päihdeongelmaisten äitien palvelupolut monialaisena yhteistyönä. Ammattilaisten määrä yhden asiakkaan ja

hänen perheensä hoidossa tulee vähenemään yhteistyön myötä. Kätilöliitto katsoo, että vastaanvanlaista innovatiivista ja kustannussäästöjä aikaansaavaa toimintaa on mahdollista saada koko Suomeen sallimalla äitiyshuolto valinnanvapauden piiriin.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveyspalveluista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiötettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Vastaajien määrä: 1

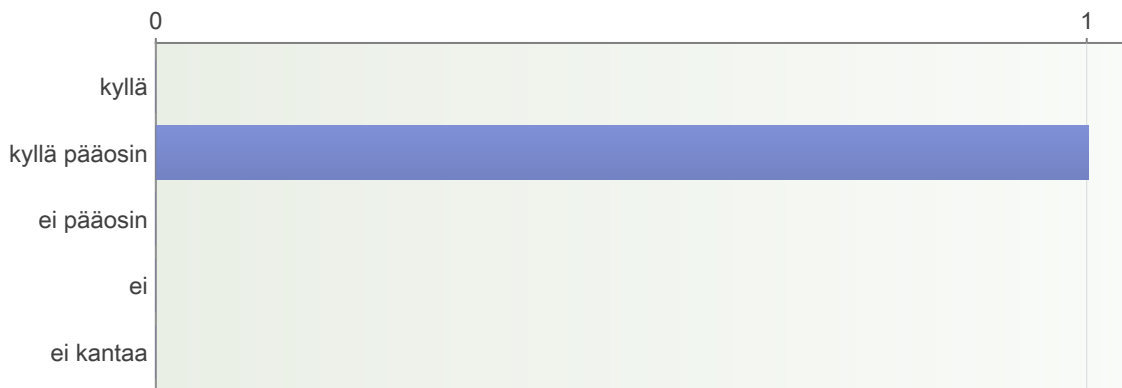
- Lakiesityksessä on epäselviä kohtia. Lakiesitykseen ei ole kirjattu suoran valinnan vapautta Terveystuotolain 15 § mukaisiin palveluihin. luku 3, 15§ mukaan Maakunta voi lisäksi päättää, että palvelukokonaisuuksiin kuuluu muitakin palveluja. Jää epäselväksi, mahdollistaako tämä äitiyshuollon palvelujen valinnanvapauden.

19. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämistä vastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

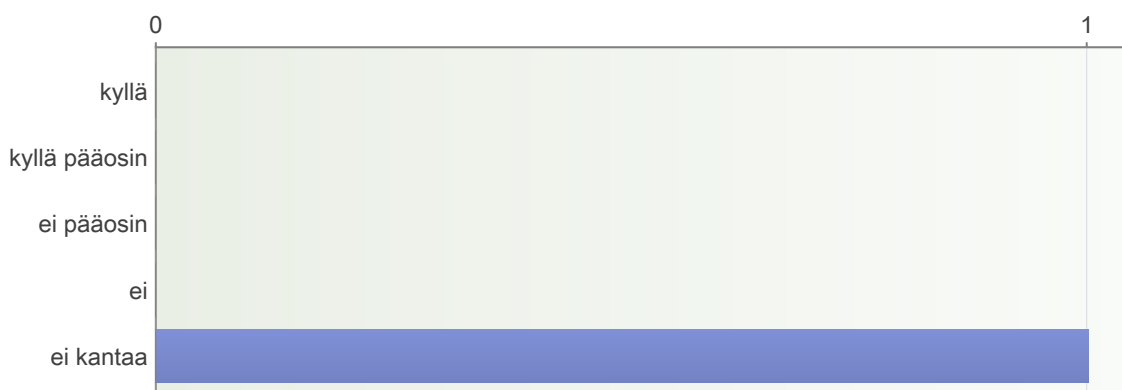
21. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tärkeää on, että maakunta turvaa sen, että kaikilla palvelun tarjoajilla on EU-direktiivien mukainen osaaminen raskaana olevien naisten hoidon osalta eli käytännössä tämä tarkoittaa kättilö-koulutuksen omaavaa ammattilaista. Kättilön työtä säätelee määrälliset direktiivit raskauden seurannasta ja terveydenhoitajilla näitä ei ole. Silti tällä hetkellä raskaana olevia hoitaa vähemmän koulutettu terveydenhoitaja eikä laajan, EU-direktiivien mukaisen asiantuntemuksen omaava kättilö.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

23. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

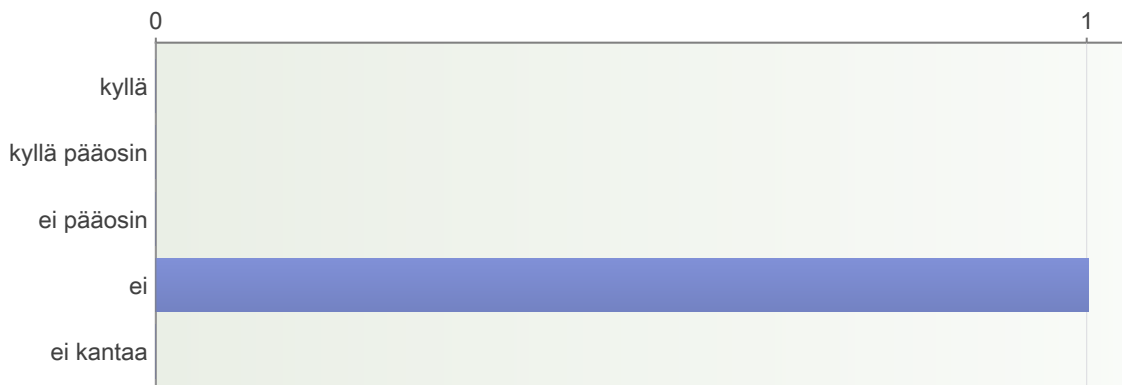
25. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kyllä jos maksusetelijärjestelmä kattaa äitiyshuollon palveluja käyttävät asiakkaat ja yksityisten äitiyshuollon palvelujen tarjoajat.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

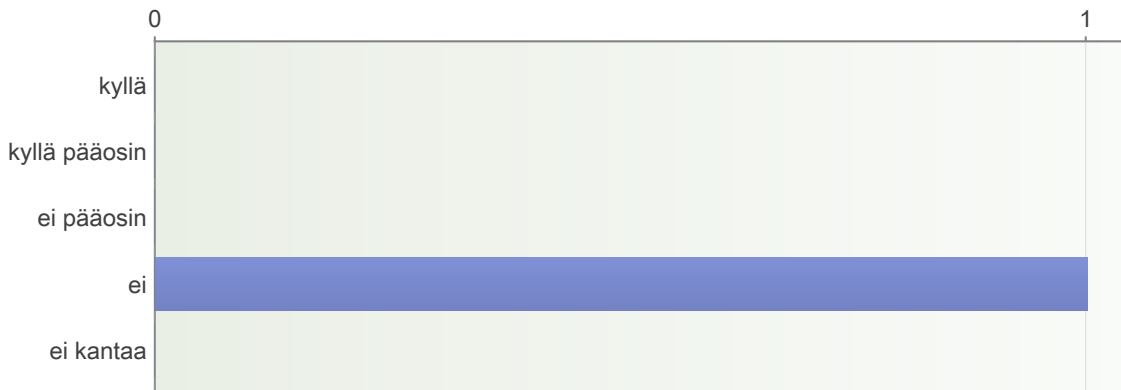
27. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapaus ei koske lakiesityksessä äitiyshuollon palveluja.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

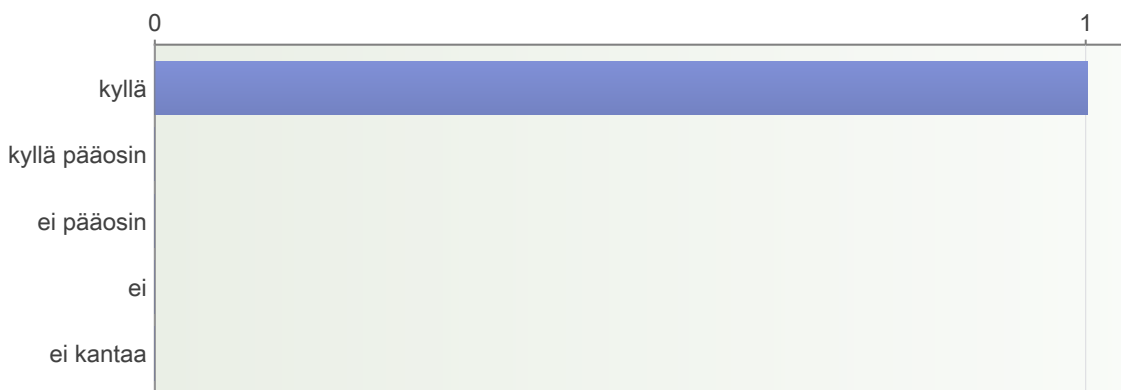
29. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapaus ei koske lakiesityksessä äitiyshuollon palveluja.

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

31. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tärkeää on, että maakunta turvaa sen, että kaikilla palvelun tarjoajilla on EU-direktiivien mukainen osaaminen raskaana olevien naisten hoidon osalta eli käytännössä tämä tarkoittaa kättilö-koulutuksen omaavaa ammattilaista. Kättilön työtä säätelee määrälliset direktiivit raskauden seurannasta ja terveydenhoitajilla näitä ei ole. Silti tällä hetkellä raskaana olevia hoitaa vähemmän koulutettu terveydenhoitaja eikä laajan, EU-direktiivien mukaisen asiantuntemuksen omaava kättilö.

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

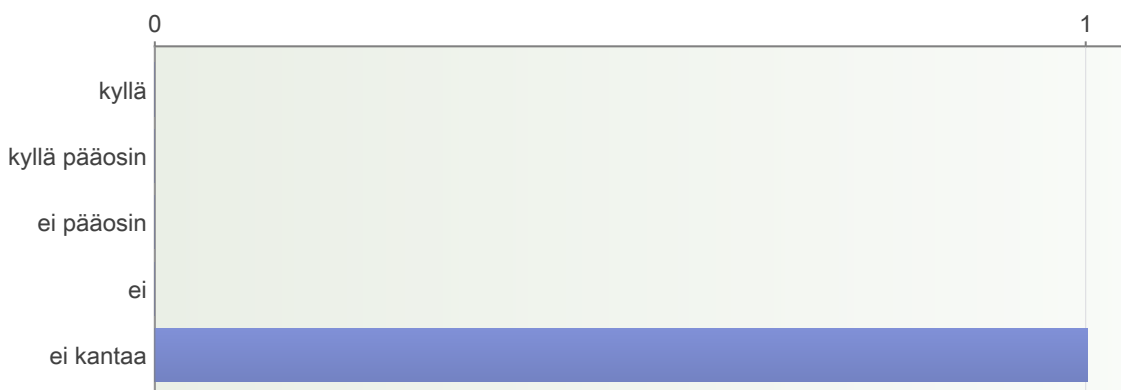

33. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

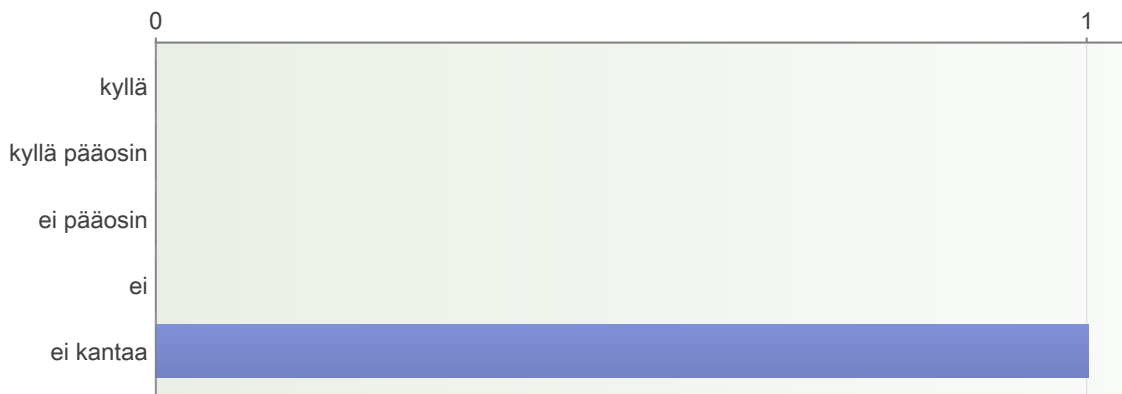

37. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

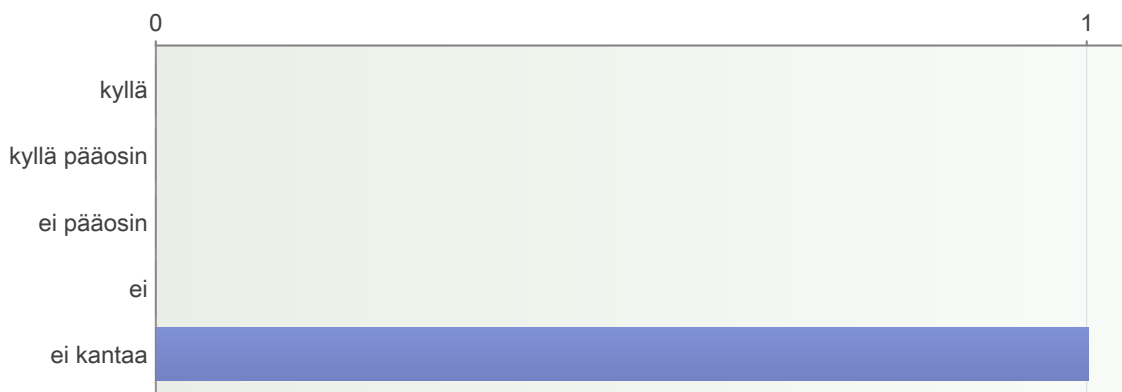

39. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

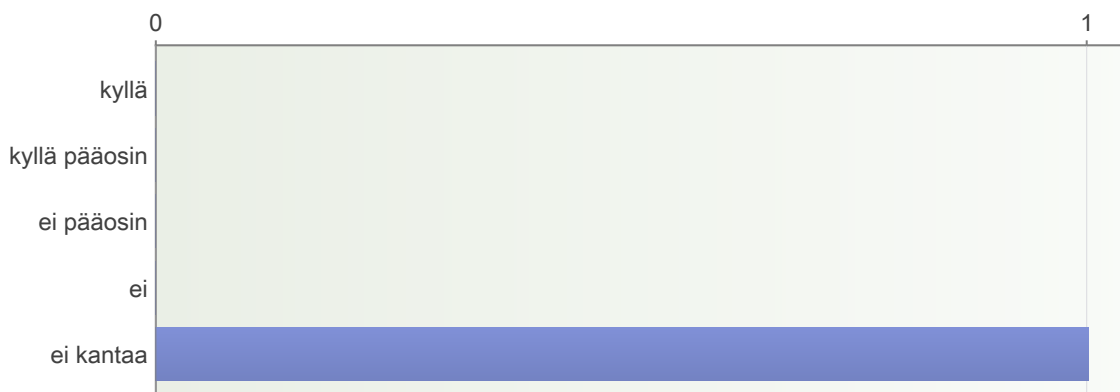

41. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

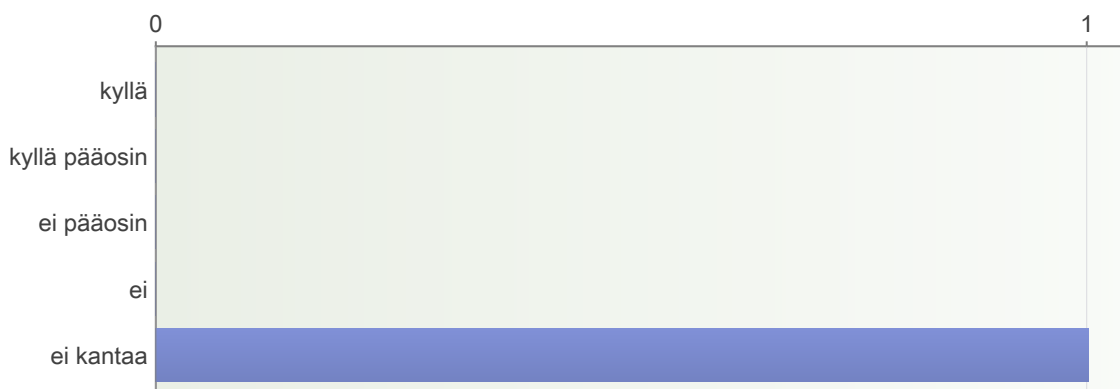
43. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

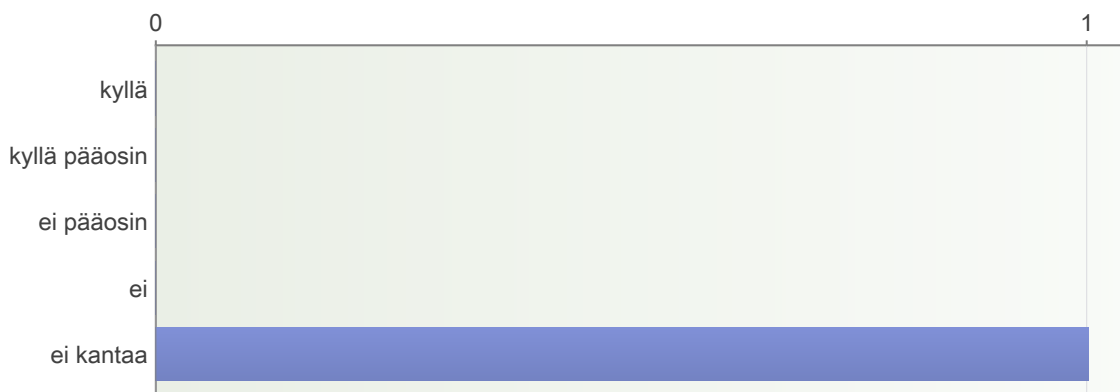

45. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

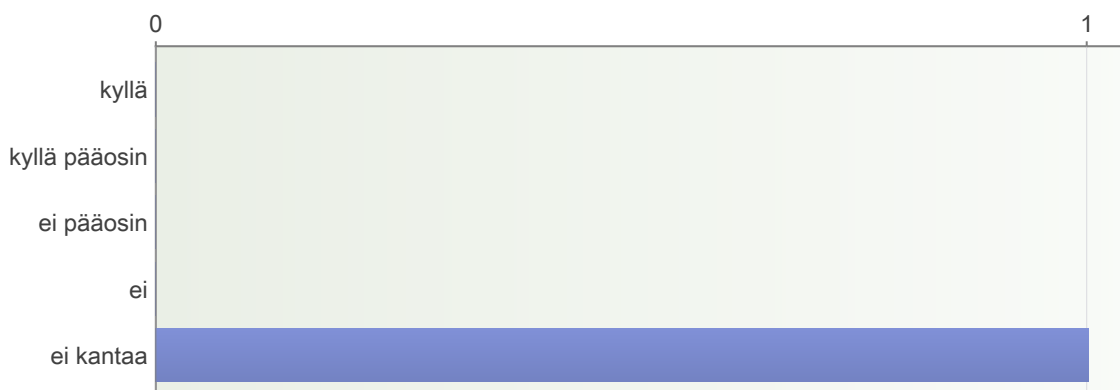

47. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

49. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

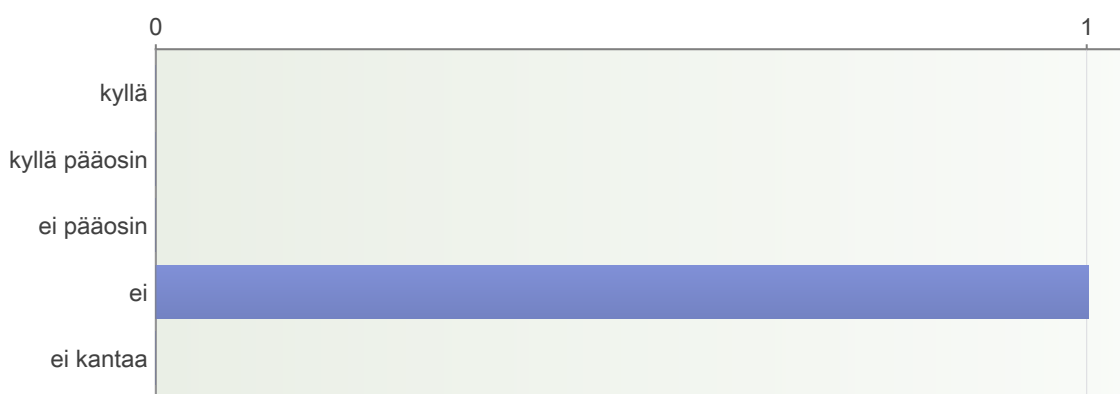

51. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

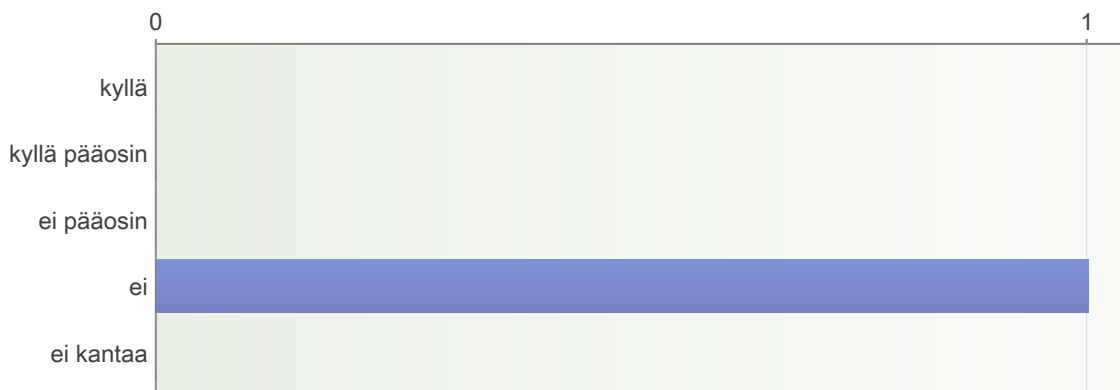
53. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Jos äitiyshuollon palvelut jätetään valinnanvapauden ulkopuolelle, maakunnat edellyttävät omien palvelujensa käyttöä ja näin rajaavat markkinoiden syntymistä vaikka Suomessa on jo nyt runsaasti potentiaalisia alan yrityksiä. Kätilöt ovat perustaneet yrityksiä ympäri Suomen täydentämään nykyisten neuvoloiden toimintaa, koska kysyntää on runsaasti ja nykyinen äitiysneuvolajärjestelmä on asiakkaiden näkökulmasta puutteellinen. Kätilöliitto näkee kehityksen eriarvoistavan tällä hetkellä äitiyshuollon asiakkaita Suomessa, sillä vain rahalla saa tällä hetkellä kätilöpalveluita raskausaikana. Kätilöliitto katsoo, että jokaisella suomalaisella naisella tulisi olla tasavertainen oikeus äitiyshuollonpalveluihin ilman tarvetta täydentää julkisia palveluita omalla rahalla. Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) lääkintöneuvos Timo Keistinen totesi 21.5.2016 Helsingin Sanomissa, että ”sairaaloiden, neuvoloiden ja perheiden pitäisi tehdä laajaa yhteistyötä. Synnytysvalmennuksia on kuitenkin vähennetty, vaikka kaikille ei riitä asian opiskelu esimerkiksi Youtubesta”. Kätilöliitto ihmettelee, kuinka äitiyshuollon palveluita ollaan jättämässä valinnanvapauden ulkopuolelle, vaikka STM:n lääkintöneuvoskin näkee sen, että alan yhteistyötä tulee lisätä. Valinnanvapaus myös mahdollistaisi uusien innovatiivisten työparien ja -tiimien työskentelytapoja, jotka Kätilöliiton näkemyksen mukaan saisivat hyväksynnän myös asiakkailta. Potentiaalisia kätilövetoisia yrityksiä on jo nyt ympäri Suomea ja valinnanvapaus lisäisi varmasti rittäjyyttä myös muilla ammattialoilla.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Esitys sulkee pois äitiyshuollon alalla nyt toimivat kättilötyön yritykset, jotka ovat syntyneet asiakkaiden tarpeesta täydentää neuvolapalveluita.

Kättilöt ovat perustaneet yrityksiä ympäri Suomen täydentämään nykyisten neuvoloiden toimintaa, koska kysyntää on runsaasti ja nykyinen äitiysneuvolajärjestelmä on asiakkaiden näkökulmasta puutteellinen. Kättilöliitto näkee kehityksen eriarvoistavan tällä hetkellä äitiyshuollon asiakkaita Suomessa, sillä vain rahalla saa tällä hetkellä kättilöpalveluita raskausaikana. Kättilöliitto katsoo, että jokaisella suomalaisella naisella tulisi olla tasavertainen oikeus äitiyshuollonpalveluihin ilman tarvetta täydentää julkisia palveluita omalla rahalla. Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) lääkintöneuvos Timo Keistinen totesi 21.5.2016 Helsingin Sanomissa, että "sairaaloiden, neuvoloiden ja perheiden pitäisi tehdä laajaa yhteistyötä. Synnytysvalmennuksia on kuitenkin vähennetty, vaikka kaikille ei riitä asian opiskelu esimerkiksi Youtubesta". Kättilöliitto ihmettelee, kuinka äitiyshuollon palveluita ollaan jättämässä valinnanvapauden ulkopuolelle, vaikka STM:n lääkintöneuvoskin näkee sen, että alan yhteistyötä tulee lisätä. Valinnanvapaus myös mahdollistaisi uusien innovatiivisten työparien ja -tiimien työskentelytapoja, jotka Kättilöliiton näkemyksen mukaan saisivat hyväksynnän myös asiakkailta. Potentiaalisia kättilövetoisia yrityksiä on jo nyt ympäri Suomea ja valinnanvapaus lisäisi varmasti yrittäjyyttä myös muilla ammattialoilla.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Vastaajien määrä: 1

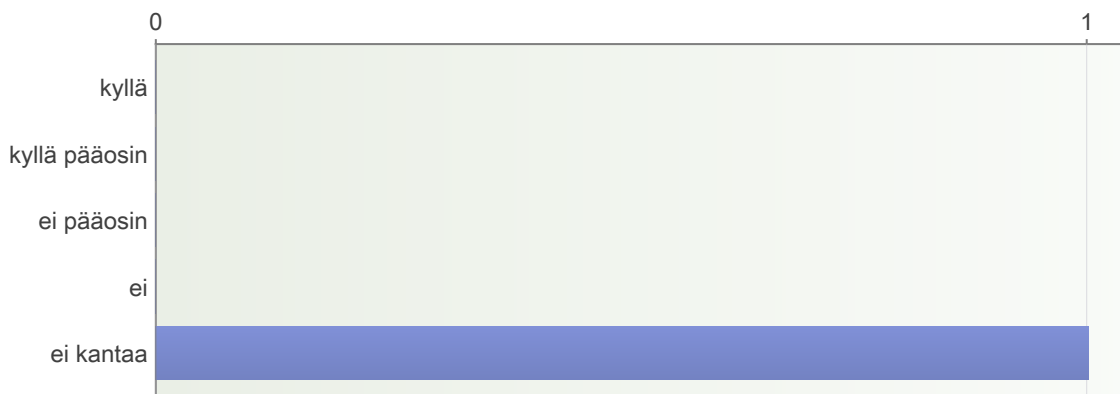
- Kättilöliitto katsoo, että sote-uudistus sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteisiin on tarpeellinen uudistus. Alkuperäiset tavoitteet tulee pitää uudistuksen keskiössä: kaventaa ihmisten hyvinvointi- ja terveyseroja, parantaa palvelujen yhdenvertaisuutta ja saatavuutta sekä hillitä kustannuksia. Kättilöliiton edellä esille tuomat vaihtoehdot nais- ja seksuaali- ja lisääntymisterveysneuvoloista sekä sallimalla valinnanvapaus myös näillä sektoreilla edistäisi alkuperäisten tavoitteiden saavuttamista. Sallimalla fertiili-ikäisille naisille yhdenvertainen ja tasa-arvoinen oikeus valinnanvapauden poistettaisiin samalla nykyjärjestelmän ongelma: ilman kotia olevat ongelmat löytäisivät paikkansa, lisääntymisterveysasioiden vaikutukset toisiinsa voitaisiin huomioida paremmin, hoidon jatkuvuus paranisi, porrastus toimisi paremmin ja tasa-arvo eri alueiden ja eri väestöryhmien välillä lisääntyisi. Äitiysneuvolatoiminta on murroksessa, samoin seksuaali- ja lisääntymisterveyden palvelut. Niiden tarvetta ei ole kyseenalaistettu eikä ole syytä kyseenalaistaa. Sen sijaan on tärkeää miettiä järjestämistapaa ja sisällön painotuksia ja muistaa, että kun oikeat ihmiset tekevät oikeita asioita oikeassa paikassa, kaikki hyötyvät. Niin asiakkaat, ammattilaiset kuin koko yhteiskunta. Kättilöliitto kannustaa sosiaali- ja terveysministeriötä sekä valtiovarainministeriötä katsomaan alati muuttuvaa maailmaa rohkeasti tulevaisuutta kohti, ei liiaksi vanhoihin rakenteisiin tukeutuen. Seksuaali- ja lisääntymisterveyden sisällön kehittämiseksi, johon äitiyshuolto kuuluu, on olemassa paljon innokkaita toimijoita, sekä ammattilaisissa että asiakkaissa itsessään. Ministeriöiden tulee etsiä hyviä keinoja tämän innostuksen kanavoimiseksi sen sijaan että sisältöä kehitetään satunnaisesti ja ilman kokonaiskoordinaatiota. Ensimmäinen askel on sallia valinnanvapaus myös fertiili-ikäisille naisille.

Perusteluina valinnanvapauden kieltämiselle äitiyshuoltoon liittyen on käytetty muun muassa argumentteja, että valinnanvapaus heikentää hoidon jatkuvuutta ja että tietoa ei kerry eikä sitä pystytä hyödyntämään jos vanhemmat, esimerkiksi pelätessään lastensuojelun toimenpiteitä, vaihtavat palvelujen tuottajaa ja toimipistettä vuoden välein. Kättilöliitto haluaa muistuttaa, että vanhempien ensisijainen tarkoitus ei suinkaan ole pakoilla heille tarjottavaa apua, vaan tavoitteena myös vanhemmilla on lapsen hyvä. Yhtenäisiä tietojärjestelmiä ollaan kovaa vauhtia kehittämässä, jotta tiedon siirtymiselle ja sitä kautta jatkuvuudelle saataisiin hyvät edellytykset

Suomessa. Hoidon jatkuvuus taataan muilla keinoin kuin jättämällä fertiili-ikäiset naiset valinnanvapauden ulkopuolelle. Riittävä tiedonkulku on kaiken perusta. Kansallinen potilastietojen arkisto turvaa tiedonkulun. Tulevaisuudessa myös etäyhteydet eri toimintayksiköiden välillä sekä asiakaskontakteissa on arkipäivää ja Kätilöliitto haluaa muistuttaa, että sote-uudistusta tehtäessä on otettava huomioon, millainen maailma on tulevaisuudessa. Todellista hoidon jatkuvuutta ei neuvolapalveluissa ole tänäkään päivänä. Perheet muuttavat ja neuvoloiden työjärjestelyt aiheuttavat jo nyt sen, että naista saattaa raskausaikana hoitaa useita eri sijaisia ja vaihtuvia ammattilaisia. Se, että yksi ammattilainen hoitaisi neuvolassa perhettä tälläkään hetkellä raskauden alusta lapsen kouluikään, on utopiaa. On myös argumentoitu, että ns. sukulointi palveluiden välillä hidastaisi avunsaantia. Kätilöliitto haluaa muistuttaa, että esityksen mukaan sopimukset tehtäisiin vähintään vuodeksi kerrallaan ja raskaus kestää enemmillään yhdeksän ja puoli kuukautta. Näin ollen Kätilöliitto katsoo, että valinnanvapaudella voidaan päästä huomattavasti parempaan lopputulokseen ja tyytyväisyyteen, kun osaaminen kohtaa tarpeen.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

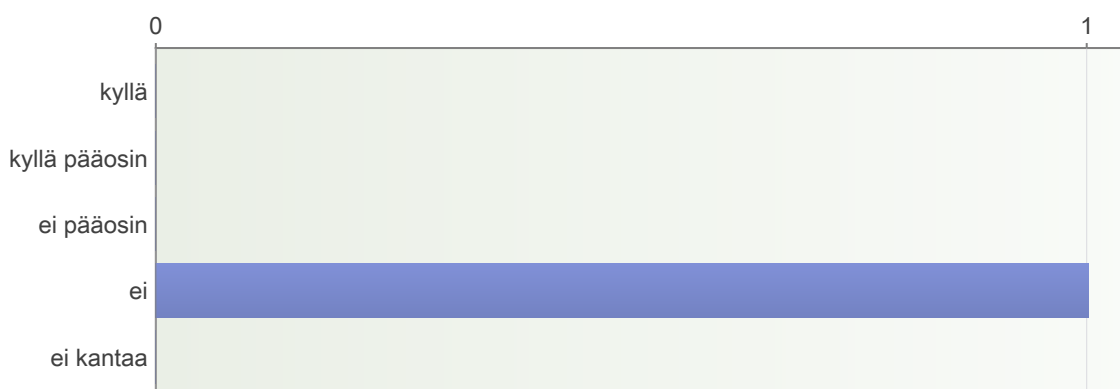

59. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistuksen ulkopuolelle ollaan jättämässä noin miljoona 15-44-vuotiasta hedelmällisessä iässä olevaa naista, jotka eivät saa valita äitiyshuollonpalveluita vapaasti. Kätilöliitto katsoo, että äitiyshuollon palvelut olivat olleet erinomainen osa-alue valinnanvapauden pilotointiin, sillä raskaana olevat naiset ovat yksi tervein osa suomalaista väestöä.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Ei vastauksia.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Kätilöliitto on toimittanut STM:n ja VM:n kirjaamoon erillisen 5-sivuisen lausunnon :
LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI ASIAKKAAN VALINNANVAPAUSTESTA SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLOSSA.
Kätilöliitto kiittää mahdollisuudesta ottaa kantaa maakunta- ja sote-uudistuksen valinnanvapauslainsäädäntöehdotukseen. Kätilöliitto haluaa lausunnolla tuoda esille kantojamme yksityiskohtaisemmin. Keskitymme tarkastelemaan seksuaali- ja lisääntymisterveyden osuutta valinnanvapausuudistuksessa.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Vastaajien määrä: 1

- Löytyvät Kätilöliiton erillisestä lausunnosta.